

ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน

Performance of Villages and Urban Community Fund in Using Village
Development Loan from Agriculture Bank, Li Distric, Lamphun Province

อานันท์พงษ์ ปานเพชร¹ และ พรทิพย์ เจริญธีรวิทย์²
Anantapong Panpet¹ and Porntip Tianteerawit²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการจัดการองค์กร ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สินเชื่อและพฤติกรรมการใช้สินเชื่อ รวมถึงการดำเนินงานก่อนและหลังการใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน โดยทำการสอบถามประธานหรือคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านระดับ A จำนวน 5 กองทุน ระดับ B จำนวน 8 กองทุนๆ ละ 1 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๆ ละ 10 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา และการเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัย

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน มีจำนวนทั้งสิ้น 13 กองทุน มีระยะเวลาการก่อตั้งกองทุนนาน 15 ปี มีโครงสร้างการบริหารจัดการคล้ายคลึงกัน คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้งจากสมาชิก มีวาระ 2 ปี กองทุนหมู่บ้านจะมีการประชุมปีละ 2 ครั้ง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อของกองทุนหมู่บ้านระดับ A อันดับหนึ่งคือ ความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธกส. ต่ำกว่าสถาบันอื่น ส่วนกองทุนระดับ B อันดับหนึ่งคือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธกส. ต่ำกว่าสถาบันอื่น รองลงมาคือวงเงินกู้สอดคล้องกับความต้องการของกองทุน

สมาชิกกลุ่มกองทุนระดับ A มีการกู้ยืมเงินจากกองทุนโดยได้รับวงเงินกู้เฉลี่ยอยู่ที่ 22,800 บาท/คน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 4 ต่อปี วัตถุประสงค์ของการนำเงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกของกองทุนจะนำเงินไปปรับปรุงหรือขยายอาชีพเดิม รองลงมาคือลงทุนประกอบอาชีพใหม่ การผิदनัดชำระหนี้กับกองทุนหมู่บ้านพบว่าสมาชิก ไม่มีประวัติการผิदनัดชำระหนี้

สมาชิกกลุ่มตัวอย่างกองทุนระดับ B มีการกู้ยืมเงินจากกองทุน โดยได้รับวงเงินกู้เฉลี่ยอยู่ที่ 18,700 บาท/คน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ยอยู่ที่อัตราร้อยละ 5.72 ต่อปี วัตถุประสงค์ของการนำเงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกของกองทุนจะประกอบอาชีพเกษตรจึงนำเงินไปปรับปรุงหรือขยายอาชีพ รองลงมาคือลงทุนประกอบอาชีพใหม่ การผิदनัดชำระหนี้กับกองทุนหมู่บ้าน พบว่าสมาชิกมีประวัติการผิदनัดชำระหนี้เงินกู้ ร้อยละ 2.5

ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน พบว่า กองทุนระดับ A และกองทุนระดับ B มีเงินสมทบจากผลกำไรของกองทุน เงินออมสัจจะ เงินค่าหุ้นสมาชิก รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ ผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงานของกองทุนฯ เพิ่มขึ้น จำนวนหนี้ค้างชำระที่สมาชิกที่ชำระให้กับกองทุนลดลง ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า สินเชื่อที่ทำการกู้ยืมมาก่อนให้เกิดประโยชน์ต่อกองทุนหมู่บ้านฯ และตัวของสมาชิกกองทุนฯเอง ส่งผลให้สมาชิกกองทุนมีเงินในการปรับปรุงขยายอาชีพทำให้ได้กำไรและสามารถยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่วนทางด้านของ

กองทุนหมู่บ้านฯ ได้กำไรจากผลการดำเนินงานนำกำไรที่ได้มาพัฒนากองทุน เกิดการสร้างความมั่นคงให้กับองค์กรและชุมชน ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าทั้งองค์กรและตัวบุคคล

คำสำคัญ : กองทุนหมู่บ้าน , กองทุนหมู่บ้านระดับ A , กองทุนหมู่บ้านระดับ B

ABSTRACT

The present study aims to examine the organization structure, the factors affecting loan use and loan use behavior, and the performance of the village funds in Li District of Lamphun Province before and after their implementation of borrowing from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) for relending to village fund members under the policy of the National Village and Urban Community Fund. The needed information for the study was collected from the chairman or committee member of each village fund of the selected five grade A village funds and eight grade B village funds, and from 10 representative members of each village fund. The analysis was based on the results of descriptive statistics and ranking of importance of factors under investigation.

The study found that grade A and grade B village funds have similar organization structure for having a chairman, a vice chairman, a secretary, and other committee members responsible for different tasks and functions of the village fund. Village funds in both categories have been established for 15 years. The village fund committee is determined by the fund members through election process to serve the two years' term of office. Most village funds keep their financial accounts and make the report to members once a year.

Factors that influence the selection of the fund's grade A village fund first is quick loan approval and second is lending rates of BAAC. Institution lower another. The fund's grade B village fund first is lending rates of BAAC. Institution lower another and second is Loan in accordance with the requirements of the Fund.

A member of the fund's grade A has to borrow from the fund by obtaining loans at an average of 22,800 baht / person. Interest rate of 4 percent per year. The purpose of the loan Most members of the Fund the first is improve or expand existing career second is investment new career. The default fund to which members found no history of default.

A member of the fund's grade B has to borrow from the fund by obtaining loans at an average of 18,700 baht / person. Interest rate of 5.72 percent per year. The purpose of the loan Most members of the Fund the first is improve or expand existing career second is investment new career. The default fund. Members found to have a history of defaulting on loan repayments of 2.5 percent.

Performance of the Fund's grade A and B fund with contributions from the profits of

the fund savings paid for the shares scrupulous members. Income from loan interest Net profits from the operation of the fund increases. The amount of debt owed to the fund members pay reduced. All shows Mortgage lending for the benefit of the fund. And a member of the fund. The fund provides funding to improve and expand the career of profit can be cited as being better. Part of the funds. Profit from the performance gains that have led to the development fund. The stability of the organization and the community.

Key word : The village funds , The village funds of grade A , The village funds of grade B

ที่มาและความสำคัญ

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2544 หลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง เพื่อช่วยเหลือประชาชนคนไทยโดยเฉพาะในระดับรากหญ้า โดยโครงการนี้รัฐบาลจะจัดสรรเงิน ให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองละ 1 ล้านบาท มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับฐานรากของประเทศ โดยให้หมู่บ้านชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยตัวเอง ซึ่งรูปแบบของกองทุนหมู่บ้านจะมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการโดยที่กองทุนหมู่บ้านจะแบ่งเป็นระดับตามผลการประเมินศักยภาพโดยแบ่งเป็น 4 ระดับคือ กองทุนระดับเอ (A) เป็นกองทุนชั้นหนึ่งที่มีประสิทธิภาพความพร้อม การบริหารจัดการในระดับดีมากจากการประเมินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนระดับบี (B) เป็นกองทุนที่มีประสิทธิภาพความพร้อม การบริหารจัดการอยู่ในระดับดีจากการประเมินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนระดับซี (C) เป็นกองทุนที่มีประสิทธิภาพความพร้อม การบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลางจากการประเมินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุนระดับดี (D) เป็นกองทุนที่มีประสิทธิภาพความพร้อม การบริหารจัดการอยู่ในระดับที่ควรจะต้องปรับปรุงจากการประเมินศักยภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

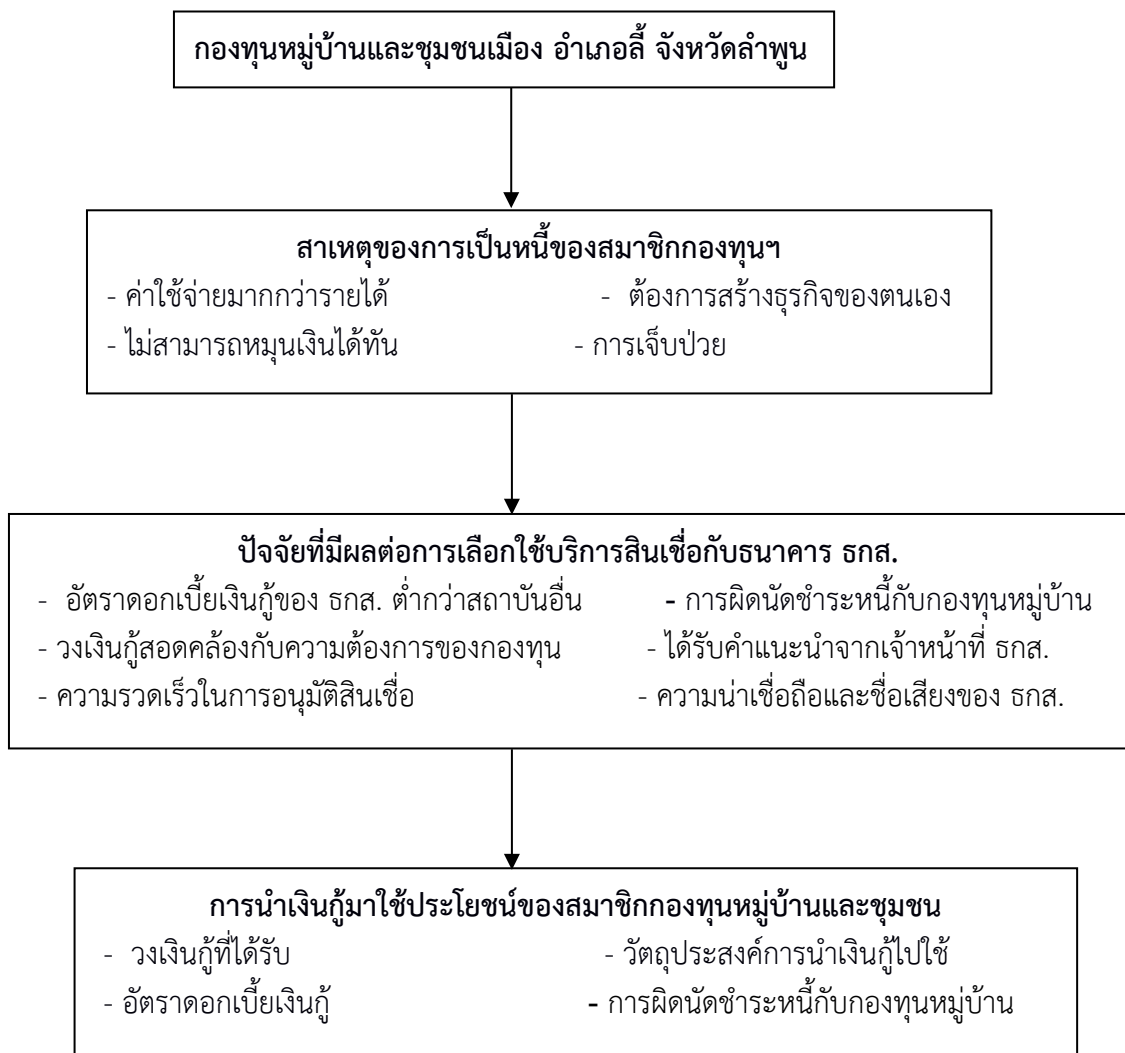
กองทุนหมู่บ้านในจังหวัดลำพูน ณ ปี 2559 มีจำนวน 599 กองทุน ส่วนใหญ่เป็นกองทุนระดับ A และ B คิดเป็นร้อยละ 53.75 และ 37.06 ตามลำดับ สำหรับกองทุนหมู่บ้านในอำเภอฝาง มีจำนวน 99 กองทุน ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นกองทุนระดับ A และกองทุนระดับ B โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอฝางที่เลือกใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) มีจำนวนทั้งสิ้น 13 กองทุน โดยเป็นกองทุนระดับ A จำนวน 5 กองทุน และกองทุนที่ระดับ B จำนวน 8 กองทุน โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอฝางที่มีการใช้สินเชื่อของ ธกส. มีจำนวนทั้งสิ้น 13 แห่ง นั้น จะได้รับสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทเพื่อนำเงินที่ได้ไปให้สมาชิกกู้ยืมต่อไป

ดังนั้นในที่นี่เป็นการศึกษาถึงโครงสร้างการบริหารและการจัดการองค์กรของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อ และพฤติกรรมการใช้สินเชื่อจาก ธกส. ของกองทุน รวมถึงการดำเนินงานหลังการใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจาก ธกส. ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สามารถใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหาร และการจัดการองค์กร ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอสี จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอสี จังหวัดลำพูน
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการนำเงินกู้มาใช้ประโยชน์ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอสี จังหวัดลำพูน จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
4. เพื่อศึกษาการดำเนินงานหลังการใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอสี จังหวัดลำพูน โดยเทียบจากปีก่อน

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากกรอบแนวคิดในการศึกษากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอสี จังหวัดลำพูน ได้ทำการสอบถามสาเหตุที่สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้องเป็นหนี้สิน และทำการกู้ยืมเงินของกองทุนฯไปใช้ประโยชน์เพื่อที่จะทำการปลดหนี้สินโดยพบว่าสาเหตุที่ทำให้สมาชิกกองทุนฯเป็นหนี้สินคือ สมาชิกมีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ ไม่สามารถหมุนเงินได้ทัน ต้องการสร้างธุรกิจของตนเอง และการเจ็บป่วย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลทำให้สมาชิกกองทุนต้องเป็นหนี้ และทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้สินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยศึกษาว่าสมาชิกแต่ละคนนั้นได้วงเงินกู้เฉลี่ยคนละเท่าไร อัตราดอกเบี้ยที่ทางกองทุนฯคิดกับสมาชิกเป็นเท่าไร วัตถุประสงค์ของการนำเงินที่กู้จากกองทุนฯนั้นสมาชิกเอาไปทำอะไร และหลังจากได้กู้เงินแล้วสมาชิกได้ส่งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยตามงวดที่ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดได้หรือไม่อย่างไร

ผลการศึกษา

1. โครงสร้างและการจัดการองค์กรของกองทุนหมู่บ้านฯ

ทำการสอบถามประธานหรือคณะกรรมการกองทุน ๆ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 13 คน พบว่า กองทุนหมู่บ้านระดับ A และกองทุนหมู่บ้านระดับ B มีการก่อตั้งมานาน 15 ปี และมีการจัดโครงสร้างองค์กร เหมือนกัน ประกอบด้วย ประธานกองทุน รองประธานกองทุน เลขานุการกองทุน เหรัญญิก ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายพิจารณาสินเชื่อ ฝ่ายเร่งรัดหนี้สิน และที่ปรึกษากองทุน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านระดับ A และ B มาจากการเลือกตั้งโดยสมาชิก มีวาระคราวละ 2 ปี มีการจัดประชุมกองทุนหมู่บ้านปีละ 2 ครั้ง มีการรายงานสถานะทางการเงินให้สมาชิกกองทุนทราบปีละ 1 ครั้ง การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของกองทุนให้สมาชิกทราบผ่านทางประกาศออกเสียงตามสายมากที่สุด

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจาก ธ.ก.ส. ของกองทุนหมู่บ้านฯ

โดยให้ตัวแทนของกลุ่มคือประธานหรือคณะกรรมการ จำนวน 13 กองทุน ตอบคำถามปัจจัยต่างๆข้างต้น โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยคือ ถ้ามีความสำคัญอันดับ 1 ให้ 5 คะแนน และความสำคัญอันดับ 5 ให้ 1 คะแนน ตามลำดับ จากนั้นทำการนับความถี่แล้วทำการแปรผลในรูปตัวเลขค่าเฉลี่ย จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากพบว่ากลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการกองทุนระดับ A แสดงความเห็นว่ามีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอันดับ 1 คือ ความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ (คะแนน 4) อันดับสองคืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธกส. ต่ำกว่าสถาบันอื่น (คะแนน 5.33) อันดับ 3 คือได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ธกส.(คะแนน 3) อันดับ 4 คือ วงเงินกู้สอดคล้องกับความต้องการของกองทุน (คะแนน 2.80) และอันดับสุดท้ายคือ ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของ ธกส.(คะแนน 1.80)

กลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการกองทุนระดับ B พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอันดับ 1 คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธกส. ต่ำกว่าสถาบันอื่น (คะแนน 3.75) อันดับ 2 คือ วงเงินกู้สอดคล้องกับความต้องการของกองทุน (คะแนน 3.25) อันดับ 3 ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของ ธกส. (คะแนน 2.75) อันดับ 4 ความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ (คะแนน 2.50) และอันดับสุดท้ายคือ ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ธกส. (คะแนน 2.13) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อกับธนาคาร ธกส. ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ	กองทุนระดับ A		กองทุนระดับ B		รวม	
	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธกส. ต่ำกว่าสถาบันอื่น	4	2	3.75	1	3.54	1
วงเงินกู้สอดคล้องกับความต้องการของกองทุน	2.80	4	3.25	2	3.08	2
ความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ	5.33	1	2.5	4	3.08	2
ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ธกส.	3	3	2.13	5	2.46	3
ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของ ธกส.	1.8	5	2.75	3	2.38	4

ที่มา : จากการสอบถามคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอำเภอสี จังหวัดลำพูน

3 การนำเงินกู้มาใช้ประโยชน์ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยทำการสอบถามสมาชิกของกองทุน ๆ ละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 130 คน พบว่าการนำเงินกู้มาใช้ประโยชน์ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพบว่ากองทุนระดับ A สมาชิกกลุ่มตัวอย่างกองทุน มีการกู้ยืมเงินจากกองทุน โดยวงเงินกู้ที่ได้รับสูงสุดอยู่ที่ 24,000 บาท/คน วงเงินกู้ที่ได้รับต่ำสุดอยู่ที่ 18,000 บาท/คน โดยวงเงินกู้ที่ได้รับเฉลี่ยอยู่ที่ 22,800 บาท/คน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้านเก็บจากสมาชิกอยู่ที่อัตราเดียวคือร้อยละ 4 ต่อปี วัตถุประสงค์ของการนำเงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกของกองทุนจะประกอบอาชีพเกษตรจึงนำเงินทุนไปปรับปรุงหรือขยายอาชีพเดิม ร้อยละ 52 รองลงมาคือลงทุนประกอบอาชีพใหม่ ร้อยละ 26 อันดับสามคือ เป็นทุนการศึกษาให้บุตร ธิดา และนำเงินไปใช้จ่ายในครัวเรือน เท่ากันอยู่ที่ร้อยละ 10 ตามลำดับ การผิदनชำระหนี้กับกองทุนหมู่บ้าน พบว่าสมาชิก ไม่มีประวัติการผิदनชำระหนี้

สมาชิกกลุ่มตัวอย่างกองทุนระดับ B มีการกู้ยืมเงินจากกองทุน โดยวงเงินกู้ที่ได้รับสูงสุดอยู่ที่ 21,000 บาท/คน วงเงินกู้ที่ได้รับต่ำสุดอยู่ที่ 8,000 บาท/คน โดยวงเงินกู้ที่ได้รับเฉลี่ยอยู่ที่

18,700 บาท/คน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ที่กองทุนหมู่บ้านเก็บจากสมาชิกสูงสุดอยู่ที่อัตราร้อยละ 6 ต่อปี อัตราดอกเบี้ยต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 5 ต่อปี โดยอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยอยู่ที่อัตราร้อยละ 5.72 ต่อปี วัตถุประสงค์ของการนำเงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกของกองทุนจะประกอบอาชีพเกษตรจึงนำเงินทุนไปปรับปรุงหรือขยายอาชีพเดิม ร้อยละ 55 ซึ่งอาชีพของสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือลงทุนประกอบอาชีพใหม่ ร้อยละ 25 อันดับสามคือ นำเงินไปใช้จ่ายในครัวเรือน ร้อยละ 13 ตามลำดับ การผิदनชำระหนี้กับกองทุนหมู่บ้าน พบว่าสมาชิกที่ไม่มีการผิदनชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 97.5 และเคยมีประวัติการผิदनชำระหนี้เงินกู้ 1 ครั้ง ร้อยละ 2.5 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของสมาชิก กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	กองทุนระดับ A		กองทุนระดับ B		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ		
1) วงเงินกู้ที่ได้รับ (ครั้งล่าสุด)						
สูงสุด (บาท/คน)	24,000		21,000		24,000	
ต่ำสุด (บาท/คน)	18,000		8,000		8,000	
เฉลี่ย (บาท/คน)	22,800		18,700		2,0661	
2) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)	4		5.72		5.50	
3) วัตถุประสงค์ของการนำเงินกู้ไปใช้ ของสมาชิก						
ปรับปรุง / ขยายอาชีพเดิม	26	52	44	55	70	53.84
ลงทุนประกอบอาชีพใหม่	13	26	20	25	33	25.38
ชำระหนี้ในระบบ	1	2	1	1.25	2	1.54
เป็นทุนการศึกษาให้บุตร ธิดา	5	10	7	8.75	12	9.24
ใช้จ่ายในครัวเรือน	5	10	8	10	13	10
รวม	50	100	80	100	100	100
4) การผัดผ่อนชำระหนี้กับกองทุนหมู่บ้าน						
ไม่มี	50	100	78	97.5	128	98.46
มี 1 ครั้ง	0	0	2	2.5	2	1.54
รวม	50	100	80	100	130	100

ที่มา : จากการสอบถามคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน

4. ผลการดำเนินงานหลังการใช้สินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอเถลิงจังหวัดลำพูน
ทำการสอบถามประธานและกรรมการของกองทุน ๆ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 13 คน พบว่าผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทำการศึกษาข้อมูลก่อนใช้สินเชื่อคือปี พ.ศ. 2557 และหลังใช้สินเชื่อในปี พ.ศ. 2558 ของกองทุนระดับ A มาเปรียบเทียบกัน พบว่าเงินทุนจากรัฐบาล พบว่า เงินทุนระยะที่ 2 และเงินเพิ่มทุน กองทุนได้รับเงินทุนจากรัฐบาลเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เงินสมทบจากผลกำไรของกองทุน ซึ่งกองทุนฯ มีเงินสมทบจากผลกำไรของกองทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.67 จากปีก่อน เงินออมสัจจะ กองทุนมีเงินออมสัจจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนอยู่ที่อัตราร้อยละ 9.09 เงินค่าหุ้นสมาชิก กองทุนมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหลังจากการใช้สินเชื่ออยู่ที่ร้อยละ 15.38 จากปีก่อน รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ กองทุนมีอัตราการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากปีก่อนอยู่ที่ 22.22 และผลกำไรสุทธิของกองทุน ซึ่งกองทุนมีอัตราการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิจากปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ 28.57 โดยสมาชิกของกองทุนไม่มีประวัติหนี้ค้างชำระ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของกองทุนระดับ A มีกำไรเพิ่มขึ้นเนื่องจากการที่กองทุนมีการพัฒนาศักยภาพของตัวเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

ในส่วนของกองทุนระดับ B พบว่าเงินทุนจากรัฐบาล พบว่าเงินทุนระยะที่ 2 กองทุนได้รับเงินทุนจากรัฐบาลเพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 18.51 เงินสมทบจากผลกำไรของกองทุน ซึ่งกองทุนฯ มีเงินสมทบจากผลกำไรของกองทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.00 จากปีก่อน เงินออมสัจจะ กองทุนมีเงินออมสัจจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนอยู่ที่อัตราร้อยละ 11.11 เงินค่าหุ้นสมาชิก กองทุนมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหลังจากการใช้สินเชื่ออยู่ที่ร้อยละ 28.57 รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ กองทุนมีอัตราการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากปีก่อนอยู่ที่ 28.57 และผลกำไรสุทธิของกองทุน ซึ่งกองทุนมีอัตราการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิจากปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ 12.50 โดยสมาชิกของกองทุนระดับ B มีประวัติหนี้ค้างชำระที่ลดลงจากปีก่อน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของกองทุนระดับ B มีกำไรเพิ่มขึ้น และหนี้ค้างชำระลดลง แสดงให้เห็นถึงกองทุนฯมีการพัฒนาคุณภาพและพยายามที่จะยกประสิทธิภาพของตนเองให้มีมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อที่จะได้ยกระดับเป็นกองทุนระดับ A ต่อไปในอนาคต ซึ่งเป็นไปดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการดำเนินงานหลังการใช้สินเชื่อของกองทุนฯจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรอำเภอปลีจังหวัดลำพูน

ปีงบประมาณ	กองทุนระดับ A			กองทุนระดับ B		
	2557	2558	อัตราการเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	2557	2558	อัตราการเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
1.เงินทุนจากรัฐบาล (ล้านบาท)						
- เงินทุนระยะที่ 1	1.00	1.00	0.00	0.80	0.80	0.00
- เงินทุนระยะที่ 2	0.30	0.32	6.66	0.27	0.32	18.51
- เงินเพิ่มทุน	0.02	0.028	40.00	0.00	0.00	0.00
2.เงินสมทบจากผลกำไรของกองทุน (ล้านบาท)	0.06	0.07	16.67	0.05	0.06	20.00
3.เงินออมสัจจะ (ล้านบาท)	1.10	1.20	9.09	0.90	1.00	11.11
4.เงินค่าหุ้นสมาชิก (ล้านบาท)	0.13	0.15	15.38	0.07	0.09	28.57
5.รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ (ล้านบาท/ปี)	0.09	0.12	22.22	0.07	0.09	28.57
6.ผลกำไรสุทธิ (ล้านบาทต่อปี)	0.07	0.09	28.57	0.08	0.09	12.50
7.หนี้ค้างชำระ(ล้านบาทต่อปี)	0.008	0.000	0.000	0.015	0.010	33.330

ที่มา : จากการสอบถามคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอำเภอปลี จังหวัดลำพูน

สรุปผลการศึกษา

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอสี จังหวัดลำพูน มีจำนวนทั้งสิ้น 13 กองทุน และมีโครงสร้างการบริหารและการจัดการองค์กรที่เหมือนกันโดยมีประธานกองทุน รองประธานกองทุน เลขานุการกองทุน เภรัญญิก ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายพิจารณาสินเชื่อ ฝ่ายเร่งรัดหนี้สิน และที่ปรึกษากองทุน ทุกกองทุน

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อของกองทุนหมู่บ้านระดับ A อันดับหนึ่งคือ ความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อโดยได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 5.33 คะแนน รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธกส. ต่ำกว่าสถาบันอื่นโดยได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4 คะแนน ซึ่งจะต่างกับกองทุนระดับ B ซึ่งปัจจัยอันดับหนึ่งของกองทุนระดับ B คืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธกส. ต่ำกว่าสถาบันอื่น โดยได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 คะแนน รองลงมาคือวงเงินกู้สอดคล้องกับความต้องการของกองทุน โดยได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.25 คะแนน

พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของสมาชิกกลุ่มกองทุนระดับ A โดยกองทุนได้รับวงเงินกู้เฉลี่ยอยู่ที่ 22,800 บาท/คน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยที่ร้อยละ 4 ต่อปี วัตถุประสงค์ของการนำเงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกของกองทุนระดับ A จะนำเงินไปปรับปรุงหรือขยายอาชีพเดิมคิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาคือลงทุนประกอบอาชีพใหม่ คิดเป็นร้อยละ 26 โดยสมาชิกกองทุน ไม่มีประวัติการผิดนัดชำระหนี้

พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของสมาชิกกลุ่มกองทุนระดับ B โดยกองทุนได้รับวงเงินกู้เฉลี่ยอยู่ที่ 18,700 บาท/คน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยอยู่ที่อัตราร้อยละ 5.72 ต่อปี วัตถุประสงค์ของการนำเงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกของกองทุนจะประกอบอาชีพเกษตรจึงนำเงินไปปรับปรุงหรือขยายอาชีพเดิมคิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคือลงทุนประกอบอาชีพใหม่คิดเป็นร้อยละ 25 โดยสมาชิกของกองทุนมีประวัติการผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ อยู่ที่ร้อยละ 2.5

ผลการดำเนินงานหลังการใช้สินเชื่อของกองทุนฯจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอสี จังหวัดลำพูน พบว่ากองทุนระดับ A และกองทุนระดับ B มีเงินทุนจากรัฐบาลในระยะที่ 2 เงินสมทบจากผลกำไรของกองทุน เงินออมสัจจะ เงินค่าหุ้นสมาชิก รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ ผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงานของกองทุนฯ เพิ่มขึ้น และจำนวนหนี้ค้างชำระที่สมาชิกที่ชำระให้กับกองทุนลดลง ทำให้สมาชิกของกองทุนกองทุนมีเงินทุนที่จะปรับปรุงขยายอาชีพเดิมเพื่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น ทางด้านของกองทุนหมู่บ้านฯ มีกำไรที่เพิ่มมากขึ้นทำให้คณะกรรมการกองทุนได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีแรงจูงใจในการทำงาน และทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาพบว่ากองทุนมีความเชื่อมั่นในการเลือกใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทกับ ธกส. เนื่องจาก ธกส. มีจุดแข็งในเรื่องของ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น ทำให้ทุกกองทุนหมู่บ้านหลายกองทุนซึ่งจะดูในเรื่องของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นเกณฑ์แรกๆที่ใช้ในการพิจารณาเลือกสถาบันการเงินที่จะทำการกู้ยืม เพราะฉะนั้นจึงส่งผลให้มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหันมาใช้สินเชื่อมากขึ้นทุกปี และ ธกส. ควรจะดำเนินนโยบายเสนอแผนต่อรัฐบาล โดยจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำ ต่อไป ซึ่งจะช่วยให้มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเปลี่ยนมาใช้สินเชื่อกับ ธกส. มากขึ้นในทุกๆปี

สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งกองทุนระดับ A และ B ควรที่จะนำเงินที่ทำการกู้ยืมกับกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ที่ระบุไว้ในสัญญาตอนที่ได้ทำไว้กับกองทุนว่าจะนำเงินที่กู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์อะไร เพราะกองทุนนั้น ได้พิจารณาแล้วว่าวัตถุประสงค์ที่สมาชิกระบุไว้ในสัญญาเป็นประโยชน์ต่อตัวสมาชิกเอง ก็จะอนุมัติให้สมาชิกกู้ยืมได้ ซึ่งถ้าสมาชิกนำเงินที่กู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ตามที่ระบุไว้ในสัญญากับกองทุนจริง เชื่อว่าเงินที่กู้ที่ได้ จะถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถยถวิถีชีวิต ฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2558). ระดับกองทุนหมู่บ้านที่ใช้บริการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทกับ ธ.ก.ส. สาขาสี่ในปี 2558. แหล่งที่มา : <http://www.baac.or.th/>
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2558). หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. แหล่งที่มา : <http://www.baac.or.th/>
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2558).แนวทางพิจารณาให้เงินกู้ยืมตามหลัก 5 C. แหล่งที่มา : www.baac.or.th/main/showTopic.php?id=7633
- พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2547. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม121. ตอนพิเศษ 85 ก. หน้า 1
- ศิริรัตน์ ตั้งจิตต์ถาวรกุล. 2553. การประเมินผลการดำเนินงานการขยายวงเงินกู้ให้แกกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดอุดรดิตถ์. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักงานเกษตร อำเภอลี้.(2557). ข้อมูลลักษณะทางภูมิศาสตร์ของอำเภอลี้จังหวัดลำพูนในปี พ.ศ. 2557. แหล่งที่มา : <http://li.lamphun.doae.go.th/profile.html>
- สำนักบริหารทะเบียนกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.(2557).จำนวนประชากรในจังหวัดลำพูน ในปี พ.ศ. 2557. แหล่งที่มา : [http:// www.service.nso.go.th/nso/nsopublish/districtList](http://www.service.nso.go.th/nso/nsopublish/districtList)
- สำนักและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. (2558). การจัดระดับกองทุนหมู่บ้านทั่วประเทศใน ปี พ.ศ. 2558. แหล่งที่มา : [http:// www.villagefund.or.th](http://www.villagefund.or.th) (5 กุมภาพันธ์ 2558)
- สำนักและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเขต 1. (2558). จำนวน และระดับกองทุนหมู่บ้านจังหวัดลำพูนและอำเภอลี้ ณ ปี 2558. แหล่งที่มา : [http:// www.villagefund.or.th](http://www.villagefund.or.th) (5 กุมภาพันธ์ 2558)
- หทัยรัตน์ โพธิ์นา. 2555. ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากธนาคารออมสิน สาขาแม่แตง. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัมพร มาแสวง. 2551. การวิเคราะห์ศักยภาพของโครงการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.